

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

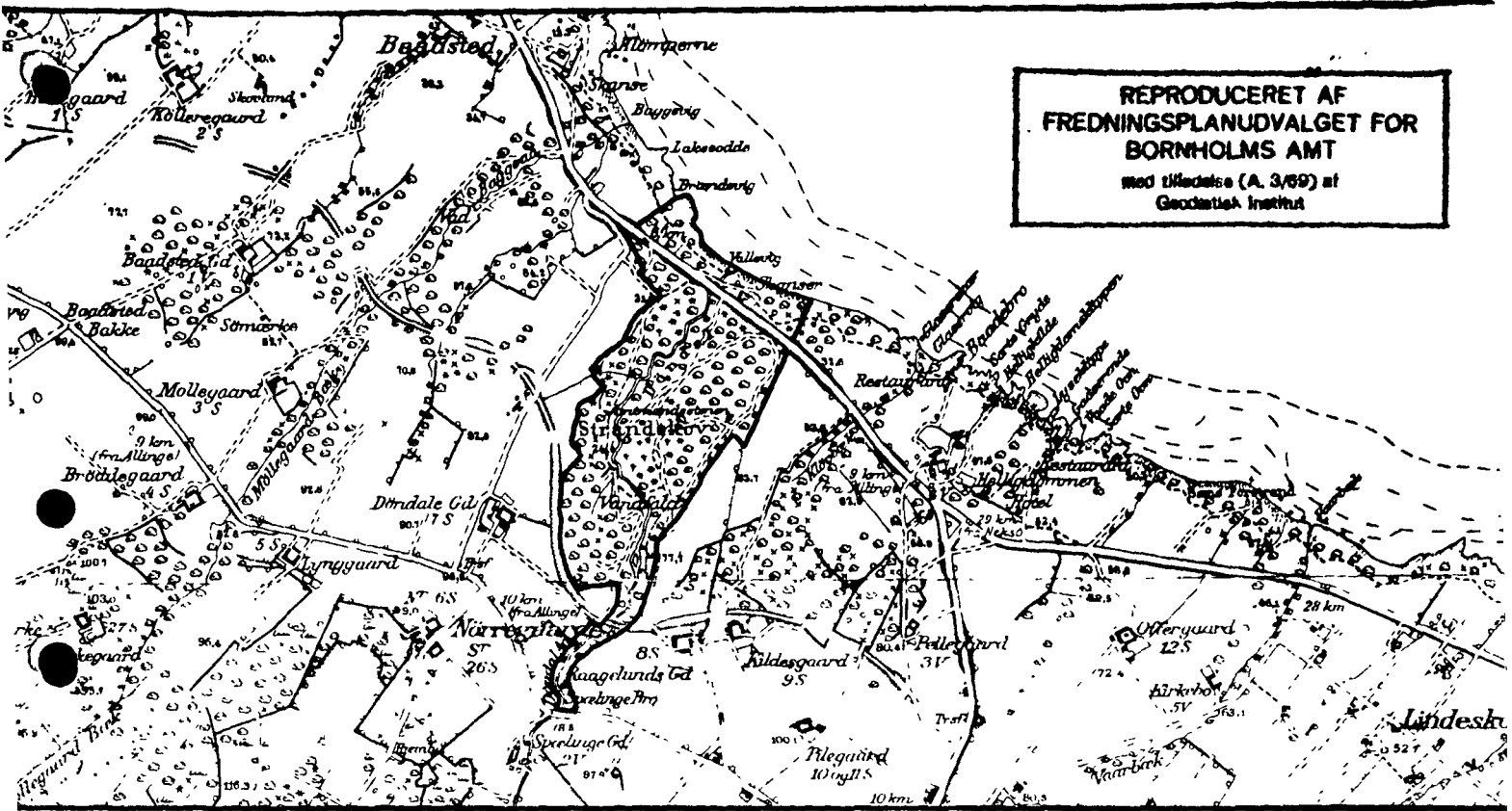
Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET >

- KORTBLAD NR. 5034 og 5134

1:20000

MATR. NR.: 47^a og 47^c

SOGN: Rø

AREAL: 36.8846 ha

EJER: Danmarks Naturfredningsforening.

FREDET: Fredningsnævnets kendelse afsagt 10.12.1975.

FORMÅL: at frede og pleje den specielle biotop, der udgøres af en østbornholmsk sprækkedal.

INDHOLD: Ejendommen bevares i sin nuværende tilstand.
Abnes for offentligheden.

ÅTALERET: Danmarks Naturfond, fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds og Danmarks Naturfredningsforening.

REG. NR.: 140 - 05 - 18

År 1975 den 10. december afsagde fredningsnævnet for
Bornholms amts fredningskreds sålydende

K E N D E L S E

i sag nr. 305/1974: Fredning af Døndalen, matr. nr. 47 a og
47 c Rø sogn.

-oOo-

Miljøministeriet, J. nr. SN
1211/6-0015
-19 MRS. 1990

Akt. nr. 1

11. DEC 1975

B.a.j. nr. 5403-27-21-1974.

Danmarks Naturfredningsforening har ved skrivelse af 15. december 1974 rejst fredningssag for den Danmarks Naturfond tilhørende ejendom Døndalen, matr. nr. 47 a og 47 c Rø sogn, der omfatter et areal på 36,8846 ha.

Fredningspåstanden, der i hovedsagen går ud på, at ejendommen i det væsentlige skal bevares i sin nuværende tilstand og åbnes for offentligheden, har til formål dels at frede og pleje den specielle biotop, der udgøres af en østbornholmsk sprækkedal, herunder at skabe de bedste betingelser for den naturlige flora og fauna under skyldig hensyntagen til de mange udenlandske træarter, som er plantet i Døndalen, og

dels at give publikum uhindret adgang til en østbornholmsk sprækkedal med mulighed for at studere de geologiske dannelser, der knytter sig til en sådan lokalitet, samt til at stifte bekendtskab med den flora og fauna, der forekommer på dette sted.

Rejsningen af fredningssagen har været bekendtgjort

den 13. februar 1975 i Statstidende og de to lokale dagblade.

Ejeren har ved et i henhold til naturfredningslovens § 13 stk. 1 afholdt nævnsmøde den 28. februar 1975 erklæret sig indforstået med, at fredningen gennemføres uden erstatning.

Idet nævnet finder, at det pågældende område af de i Danmarks Naturfredningsforenings skrivelse anførte grunde er fredningsværdigt, vil det være at frede i overensstemmelse med den af foreningen udarbejdede fredningspåstand, således som denne er ændret ved fredningsnævnets møde den 28. februar 1975 og med en yderligere ændring, der er foreslået af Naturfredningsrådet og godkendt af Danmarks Naturfredningsforening, som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse servitutstiftende på ejen-

dommen med prioritet forud for pantegæld og private servitutter og byrder.

T H I B E S T E M M E S :

Ejendommen matr. nr. 47 a og 47 c Rø sogn pålægges følgende servitut:

Området må ikke bebygges, ligesom der ikke må opstilles boder, skure, campingvogne, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger. - Dog skal det være tilladt at opstille een eller flere transportable skurvogne til skovarbejderne.

Henkastning af affald er ikke tilladt.

Åen må ikke forurennes.

Arealerne må ikke gødskes - ligesom der ikke må sprøjtes med kemikalier med henblik på ukrudts- og skadedyrsbekæmpelse. Dog kan stødsmøring tillades i landskabsplejeøjemed.

Der må ikke foretages ændringer af terrænformerne. Det skal dog være tilladt at benytte grus og lignende til intern vejvedligeholdelse. Herudover skal det være ejeren af Døndalegård tilladt at udnytte forekomster af mergel i det eksisterende mergelleje i afdeling 7 til ejendommens eget brug og efter aftale med Danmarks Naturfond i hvert enkelt tilfælde.

Publikumsadgang.

Der er fri adgang til at færdes til fods overalt i området.

De eksisterende veje og stier bibeholdes og vedligeholdes af Danmarks Naturfond, der også holder de 3 broer over åen i forsvarelig stand.

Vegetationsplejen.

Af hensyn til udsynet til den lodrette granitflade i afdeling 4 samt til udsynet fra Amtmandsstenen holdes trævæksten nederfor disse steder tilpas åben, for eksempel ved at etablere en åben højskov.

Ligeledes skal trævæksten langs åløbet neden for vandfaldet holdes meget åben, således at dalens bundstruktur klart kan erkendes.

I de dele af afdeling 6 og 7, der ligger ovenfor vandfaldet, samt hele afdeling 8, alle arealer med vanskeligere publikumsadgang, overlades trævæksten til selvforyngelse uden indgreb, idet der herved kan skabes mulighed for en passende varieret aldersfordeling af løvtræerne, med heraf følgende rigeligere mulighed for biotopvalg for forskellige dyrearter.

Eksisterende nåletræsbevoksninger skal forynges på skift, således at flere alderstrin af nåletræ til stadighed er repræsenteret indenfor området, således at en betydelig biotopvariation kan opretholdes.

De afdrevne nåletræsbevoksninger i afdeling 1 skal overlades til naturlig tilgroning.

Yderligere beplantning med træarter, der er fremmede for biotopen, må ikke finde sted, ligesom genplantning af eksisterende udenlandske træarter ikke må finde sted.

De af Aksel Jensen i sin tid plantede træarter bevares så vidt muligt.

For området som helhed er det ikke tilladt at foretage planteopgravning eller afbrækning af grene.

De eksisterende bøgearealer skal fortsat drives som bøgeskov.

Det skal være tilladt at fjerne de selvsåede grantræer i bunden af ådalen.

Vedligeholdelsen af skoven påhviler Danmarks Naturfond.

Jagt.

Jagt må kun udøves som vildtplejeforanstaltning.

Fiskeri.

Egentlig fiskeri er forbudt. Der kan dog foretages opfiskning af havørredmoderfisk med henblik på afstrygning, efter forud indhentet tilladelse fra Fiskeriministeriet og Danmarks Naturfond.

Ovenstående skal ikke være til hinder for, at Danmarks Naturfond kan søge en ønsket naturtilstand opretholdt, idet den nuværende naturtilstand ikke skal betragtes som et endemål, men som et udgangspunkt for en uddybning og en forbedring af stedets righoldige naturmæssige kvaliteter, således at videnskabelige, æstetiske og rekreative hensyn kan tilgodeses i vidt omfang.

Påtaleret tillægges Danmarks Naturfond, fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds og Danmarks Naturfredningsforening.

Der tillægges ikke ejeren af ejendommen erstatning.

Denne kendelse kan inden 4 uger fra modtagelsen indankes for overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 København V, af de i naturfredningslovens § 22 stk. 1 nr. 1 - 6 nævnte personer og myndigheder.

Aksel Petersen

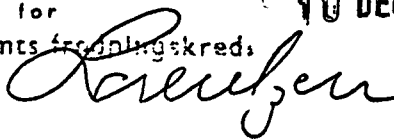

Mogens Lorentzen

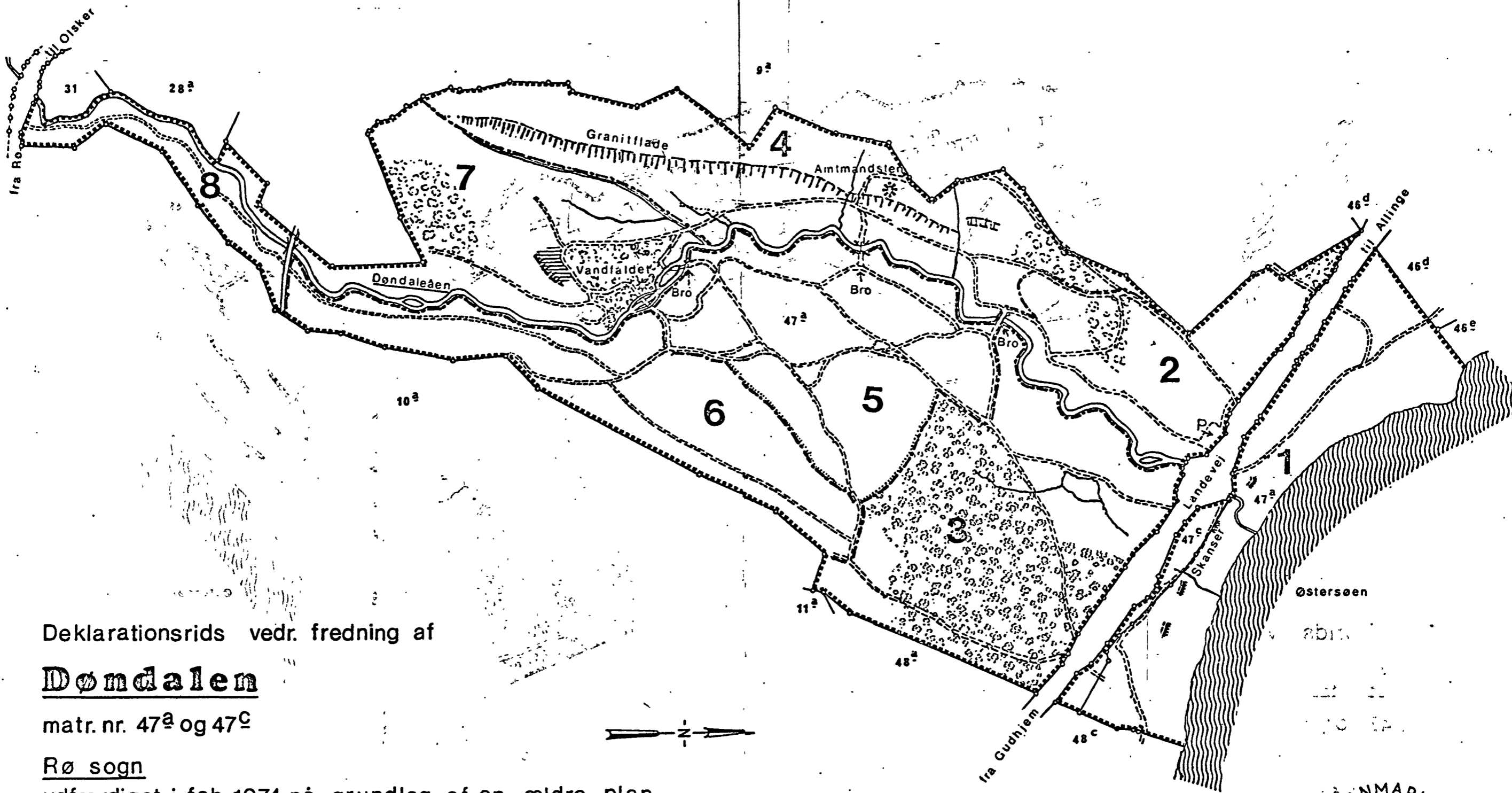

Ernst Erlandsen

Lidskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds

10 DEC. 1975

Deklarationsrids vedr. fredning af

Døndalen

matr. nr. 47^a og 47^c

Rø sogn

udfærdiget i feb. 1974 på grundlag af en ældre plan,
suppleret med skel efter matrikelkortet

O. Høimø Clausen
Landinspektør
målforhold ca 1:4000

Signaturer:

1 afdl. nr.

— afdl. grænse

.....fredningsgrænse

— stier

Bøg

Mergelleje

P parkering

Fredningsnævnet

for 303/74

Sorholms amts fredningskred.

DN. j.nr. 23-05

QHH. j.nr. 74-05

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Fredningsnævnet
for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A 3700 Rønne

Telefon 56 95 01 45 Fax 56 95 02 45

Sag nr 33/1995

Den 17 JUNI 1996

Bornholms Amt
Østre Ringvej 1
3700 Rønne.**GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.**

Bornholms Amt har søgt om tilladelse til at anlægge cykelstier langs hovedlandevej 174, Sdr. Strandvej, mellem Skovlækken i Tejn og Helligdomskrydset (5,1 km - 9,14 km).

Stianlægget indgår i den nationale cykelrute nr. 10 og er en del af det regionale cykelvejnet på Bornholm. Ifølge projektet anlægges 2 m brede enkeltrettede asfalterede stier i begge vejsider adskilt fra kørebanen med 1,8 m brede skillerabatter. Eksisterende vejgrøfter rørlægges. På enkelte korte strækninger anlægges en smallere sti eller kantbane, hvor anlæg med 2 m sti og 1,8 m skillerabat vil gøre indgreb i fortidsminder, bygninger m.v., eller hvor terrænet (klipper) gør det nødvendigt. På visse strækninger med stor afgravning eller påfyldning lægges stien henholdsvis enten ved skræntfod eller skrænttop eller sænket 1-2 m i forhold til vejens kørebane.

Cykelstiprojektet vil berøre områder omfattet af følgende fredningsdeklarationer og -kendelser:

1. Deklaration lyst den 2. februar 1950 på matr. nr. 42-md Olsker om offentlig adgang til udsigtshøj.
2. Deklaration lyst den 2. juli 1969 på matr. nr. 3-g og 108-dn Rø om bevarelse af den bestående tilstand.
3. Kendelse lyst den 22. maj 1958 på matr. nr. 3-c Rø ved Stammerhalle om fredning af areal med fortidsminder bestående af bautastene, stenlægninger, røser, bautastensgrave m.v. Ved kendelsen bestemmes, at offentligheden skal have adgang til området, og at der ikke må ske ændring i den bestående tilstand i form af bl.a. afgravning og påfyldning.

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

4. Deklaration lyst den 9. december 1968 på matr. nr. 108-ex Rø med bestemmelse om, at området skal bevares som naturgrund, hvortil offentligheden har adgang.
5. Deklaration tinglæst den 3. juli 1918 om offentlig adgang til jættestuelignende klippeparti og forbud mod stenbrydning (Troldeskoven).
6. Vilkår for dispensation meddelt af Overfredningsnævnet lyst den 26. juni 1975 indeholdende bebyggelsesregulerende bestemmelser.
7. Kendelse lyst den 10. december 1975 om fredning af Døndalen. Linieføringen gennem Døndalen er endnu ikke endelig besluttet. Projektet og dermed ansøgningen omfatter derfor ikke stiforløbet gennem Døndalen.
8. Deklaration tinglæst den 9. april 1913 og
9. deklARATION tinglæst den 2. oktober 1918 bl.a. om offentlig adgang til klippe- og skovpartierne ved Helligdommen.

Projektet forudsætter visse steder sprængning af klipper. Ved Stammershalle (nr. 3) sprænges søvarts vest for hotellet 10-12 m klippe i en bredde på 1-3 m i et område, hvor der tidligere er sket sprængning, og hvor der ikke er registreret fortidsminder og 2 m klippe landvarts ind mod hotellets parkeringsplads. Ved Troldeskoven (nr. 5) sprænges klippefoden landvarts landevejen ved vejkurven øst for holdepladsen, men således at den bagved liggende lodrette klippevæg bibeholdes. Endelig fjernes en klippe ud for matr. nr. 42-h Rø (nr. 6).

Sagen har efter nævnets besigtigelse den 22. august og 19. september 1995 efter Bornholms Amts anmodning været stillet i bero fra oktober måned 1995 til udgangen af april måned 1996, idet Skov- og Naturstyrelsen havde fremsat indsigelser mod linieføringen ved Stammershalle (nr. 3) og ved Troldeskoven (nr. 5).

Ved skrivelse af 29. april 1996 har Bornholms Amt meddelt, at Skov- og Naturstyrelsen har frafaldet indsigelserne vedrørende Stammershalle, medens indsigelserne vedrørende linieføringen gennem Troldeskoven har resulteret i, at Bornholms Amt i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsen nu foreslår en ændret landvarts linieføring, således at cykelstien placeres op til stengær-

det og mindst 2 m bag (syd for) røserne.

Ved skrivelse af 6. juni 1996 har Skov- og Naturstyrelsen i henhold til naturbeskyttelseslovens § 20 meddelt sin godkendelse af projektet.

I den anledning meddeler fredningsnavnet i medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 dispensation fra de ovennævnte fredningsdeklarationer og -kendelser til anlæg af cykelstier i overensstemmelse med det endelige projekt, således som dette fremgår af de medsendte tegninger og beskrivelsen. Det bemærkes, at fredningsnavnets tilladelse for såvidt er uforholdsmæssig efter deklarerationer, der alene indeholder bebyggelsesregulerende bestemmelser.

Navnets afgørelse er enstemmig.

Efter lov om naturbeskyttelse § 66 stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnavnet, Damgade 4 A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage rettidigt indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Amt, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune samt de berørte lodsejere.

F. Schønnemann

Bornholms Amt Fredningskreds

Damgade 4 A

3700 Rønne

Fax 5695 0245

Giro 8-085-110

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 9 JULI 1998

Åbent 9.00 - 15.00

Bornholms Amt
Østre Ringvej 1
3700 RønneGENPART til, Fredningsregisteret
til underretning, Skov- og Naturstyrelsen

D. h. t. Deres skr. af

J. nr. + bilag

Den 3. juli 1998

J.nr. 22/1998

Deres J.nr. 9.04-1-17-/97

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til at ændre linieføringen af cykelstier langs hovedlandevej 174, Sdr. Strandvej, gennem Døndaleområdet (delstrækning 7,8 - 8,6 km).

Stianlægget indgår i den nationale cykelrute nr. 10 og er en del af det regionale cykelvejnet på Bornholm. Nævnet har senest ved skrivelse af 22. april 1997 dispenseret fra en række fredningsdeklarationer og -kendelser til at anlægge enkeltrettede asfalterede cykelstier i begge sider af Sdr. Strandvej, således at stiforløbet, hvor dette er nødvendigt af hensyn til bevoksningen, kan ændres indtil 2-3 m i forhold til det godkendte projekt uden at skulle forelægges for nævnet.

I den nu foreslåede linieføring følger projektet den godkendte linieføring med små variationer indenfor den godkendte margin på 2-3 m. bortset fra ved km 8,5 og 7,9 i vandsiden, hvor cykelstierne får et anderledes og mindre slynget forløb.

Den nu foreslåede linieføring er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale og er tiltrådt af Danmarks Naturfond som ejer af matr. nr. 47-a og 47-c Rø og af Danmarks Naturfredningsforening.

I den anledning meddeler fredningsnævnet i medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 tilladelse til anlæg af cykelstier i overensstemmelse med det nu foreliggende stiforløb, således som dette fremgår af vedlagte kort.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter lov om naturbeskyttelse § 66 stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4 A, 3700 Rønne

Klagefristen er 4 uger fra den 1. juli 1998, hvor afgørelsen er mundtligt meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

0014.
ad 1996-1211/6-0008

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

F. Schönemann

Bornholms Amt
Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1
3700 Rønne

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen Åbent 9.00 - 15.00
til underretning, Fredningsregisteret
D. h. t. Deres skr. af
J. nr. + bilag.

Den 27. april 1999

Sag nr. 17/1999

REG. NR. 5999.00.

Deres J.nr. 8-70-21-2-401-10/98

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til opførelse af en 9,75 m² stor toiletbygning på den fremtidige rastepads i Døndalen på ejendommen matr. nr. 47-a og 47-c Rø. Projektet er nærmere beskrevet idet til fredningsnævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 10. december 1975 om fredning af Døndalen, hvori blandt andet er bestemt, at området ikke må bebygges, ligesom der ikke må opstilles boder, skure, campingvogne, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger. Dog skal det være tilladt at opstille én eller flere transportable skurvogne til skovarbejderne.

Under hensyn til en hensigtsmæssig afvikling af turisters og andet publikums færd i det fredede naturområde, meddeler fredningsnævnet herved i medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 dispensation til udførelse af det forelagte projekt i overensstemmelse med den indsendte tegning og beskrivelse,

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter lov om naturbeskyttelse § 66 stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4 A, 3700 Rønne

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, og Allinge-Gudhjem kommune.

F. Schønnemann

adslu/996-21/60014

4

SCANNETBornholms Amt
Teknisk Forvaltning
Østre Ringvej 1
3700 RønneSkov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København ØMODTAGT
Skov- og Naturstyrelsen

14 MRS. 2002

REG. NR. 5999.00MPS10579/Sagsbeh: HER
J.nr. 06.11.01.01.2002-3

Den 12/3-2002

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til på ejendommen matr.nr. 47-a Rø at opsætte en ekstra toiletbygning på rasteplassen i Døndalen. Projektet er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 10. december 1975, hvori blandt er bestemt, at området ikke må bebygges, ligesom der ikke må opstilles boder, skure, campingvogne, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger. Dog skal det være tilladt at opstille én eller flere transportable skurvogne til skovarbejderne.

Fredningsnævnet har ved skrivelse af 27. april 1999 meddelt dispensation til opførelse af den eksisterende toiletbygning under hensyntagen til en hensigtsmæssig afvikling af turisters og andet publikums færden i det fredede naturområde.

I medfør af § 50, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven meddeler fredningsnævnet dispensation til opsætning af en yderligere toiletbygning på vilkår, at denne placeres i linie med den eksisterende toiletbygning, således at der mellem de to toiletbygninger er en indbyrdes afstand på 2 m.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

F. Schønnemann

Genpart til : Skov- og Naturstyrelsen Fredningsregisteret
Til Deres orientering.

Bornholms Amt

Modtaget

-6 FEB. 2002

Fredningsnævnet for Bornholms Amt
Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4 A
3700 Rønne

Retten i Rønne

Teknisk Forvaltning

Østre Ringvej 1
DK-3700 Rønne
Tlf. 5695 2123
Fax 5695 2142
E-mail: tf@bora.dk

Dato: 4. februar 2002
Deres ref.:
Vor ref.: 9-04-1-174-1/98

Opsætning af ekstra toiletbygning på rasteplads i Døndalen.

Bornholms Amt søger om tilladelse efter fredningskendelse af 10.12.1975 til opførelse af en ekstra toiletbygning med sivedræn i umiddelbar tilknytning til og identisk med den eksisterende toiletbygning på rasteplads i Døndalen matr. nr. 47-a, Rø sogn.

Anlæg af cykelveje og rasteplads med toiletbygning blev godkendt i Fredningsnævnet d. 22.04.1997 (J.nr. 36/1996).

Den ekstra toiletbygning og dens placering er gennemgået på et møde d. 27.10.2001 med repræsentanter fra Naturfonden, der er ejer af Døndalen, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite på Bornholm og Bornholms Amts landskabsafdeling. Mødereferat vil blive fremsendt senere.

Bygningen placeres på et areal ejet af Bornholms Amt tæt op ad eksisterende toiletbygning, som vist på vedlagte bilag.

Den nuværende toiletbygning blev etableret i juli 1999 i forbindelse med anlæg af cykelvejene og rasteplads. Toiletbygningen har nu fungeret i to år og det har vist sig at være helt utilstrækkelige i forhold til det antal personer der besøger området og benytter den nuværende toiletbygning.

Forvaltningen skønner ud fra den daglige drift at mere end 100.000 personer besøger Døndaleområdet årligt og dette giver et stort pres på toiletbygningen i højsæsonen. I relation til vandforbrug og toiletpapirforbrug benyttes toiletbygningen i Døndalen mere end fire gange så meget som amtets øvrige rastepladstoiletter på Bornholm.

Fredningsnævnet

for 3/02

Bornholms amts fredningskreds

-310703

TF Vejafdelingen
Robert Kure
5695 2124 - 263
frku@bora.dk

Kopi af dette brev er sendt til Naturfonden og Danmarks Naturfredningsforening idet de er påtaleberettiget og er ejer af Døndalen.

Følgende fredningskendelse berøres af projektet:

Kendelse lyst 10.12.1975 47-a, Rø sogn
Fredning af Døndalen

Med venlig hilsen

Hardy Pedersen
Vejchef

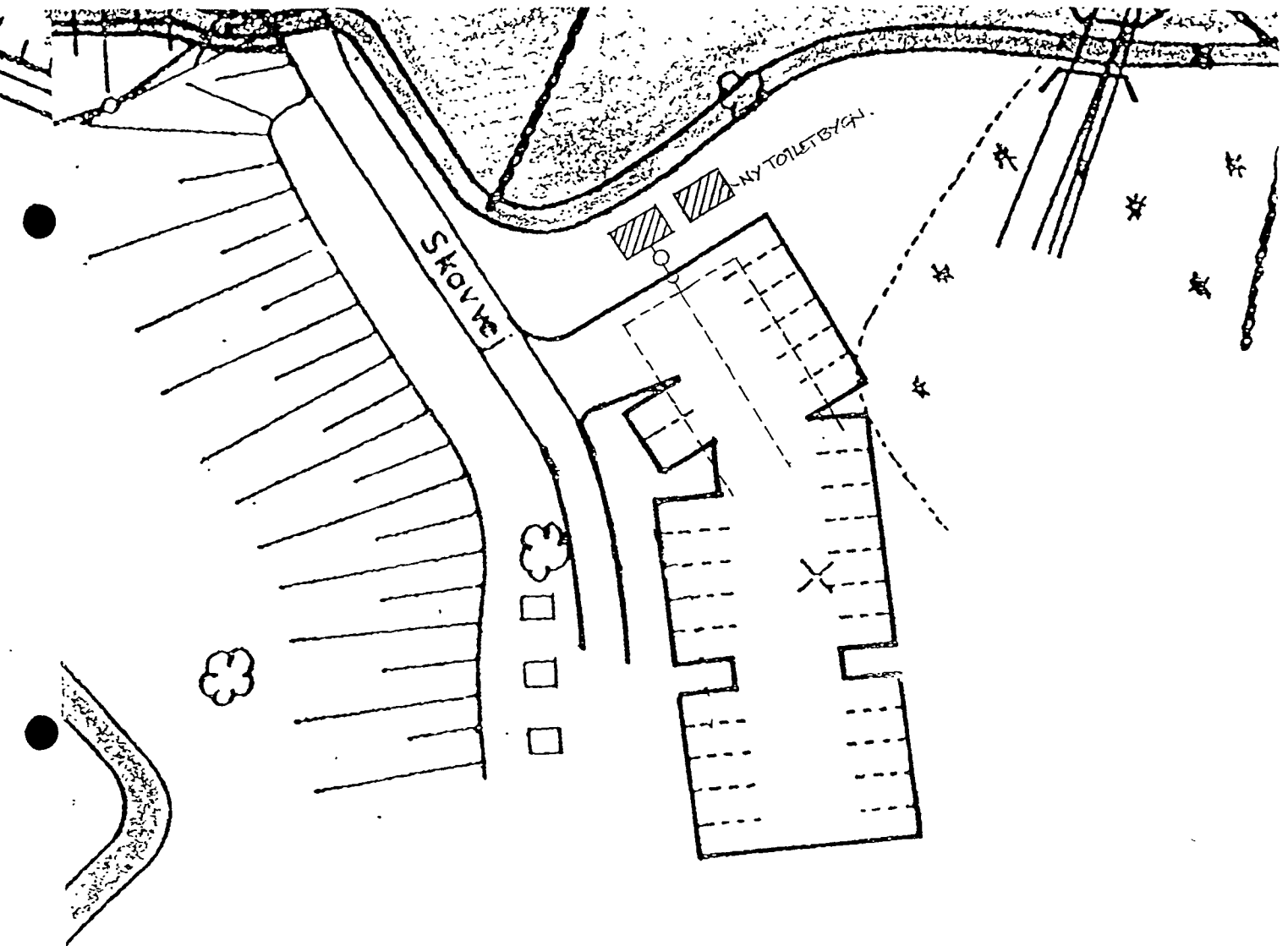

Robert Kure
arkitekt

Bilag: Tegning af toiletbygningens udformning og placering samt fotocollage med begge toiletbygninger.

Ekstra toiletbygning på rasteplads i Døndalen.

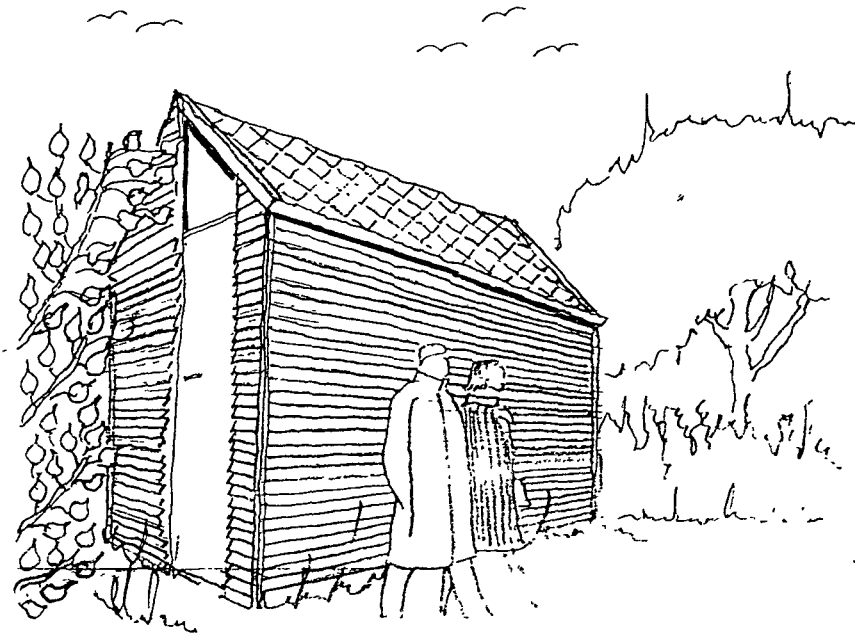
01.02.2002

Bornholms Amt Tekniske Forvaltning

1:500

Fredningsnævnet
for 2/02
Bornholms amts fredningskreds

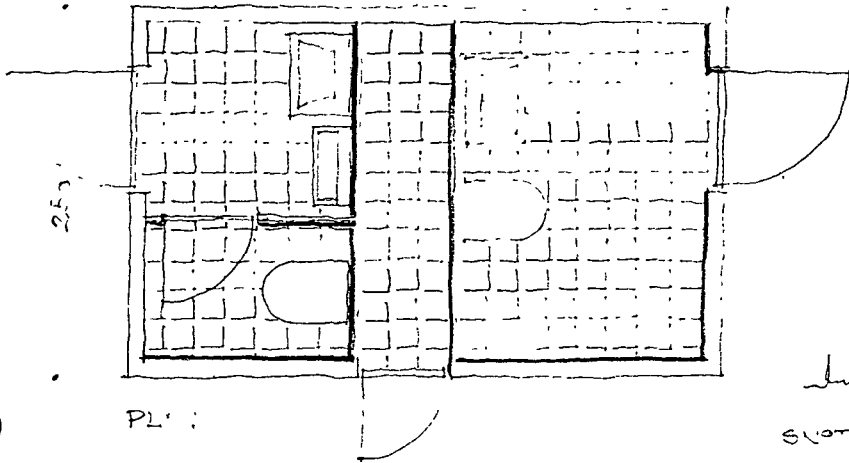

Bornholms Amt
 Teknisk Forvaltning
 Østre Ringvej 1
 DK-3700 Rønne

Tag: Diagonalskifer på pap og 19mm tagkrydsfinerplader: 45x95mm spær pr.60cm med taghædning på 45 gr med 95mm mineraluld, dampsprærre og plastlaminatplader på underlag.
 Udv. vægbeklædning af 25x100mm trykimpræg. brædder i klink med hjørnestolper. Termeglas i gavletrekanter. Bygningen er bygget over en standard toiletbygning fra CBH søby A/S.

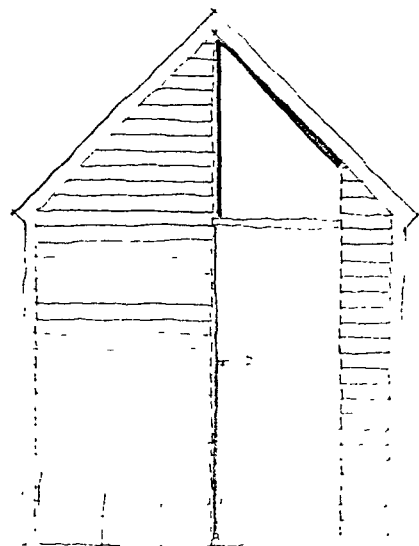
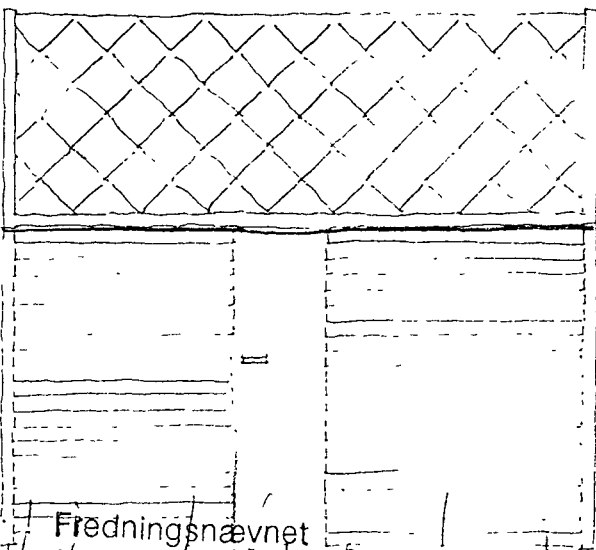
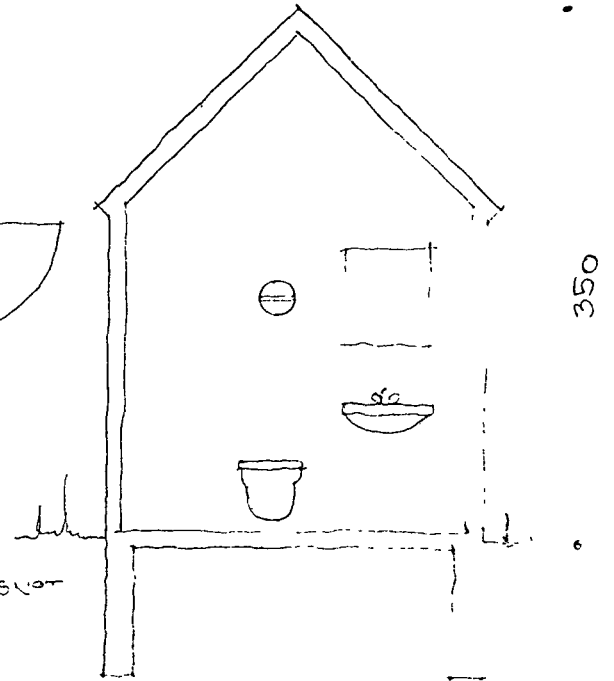
27.11.1994

390

PL. 1

6407

Fredningsnævnet

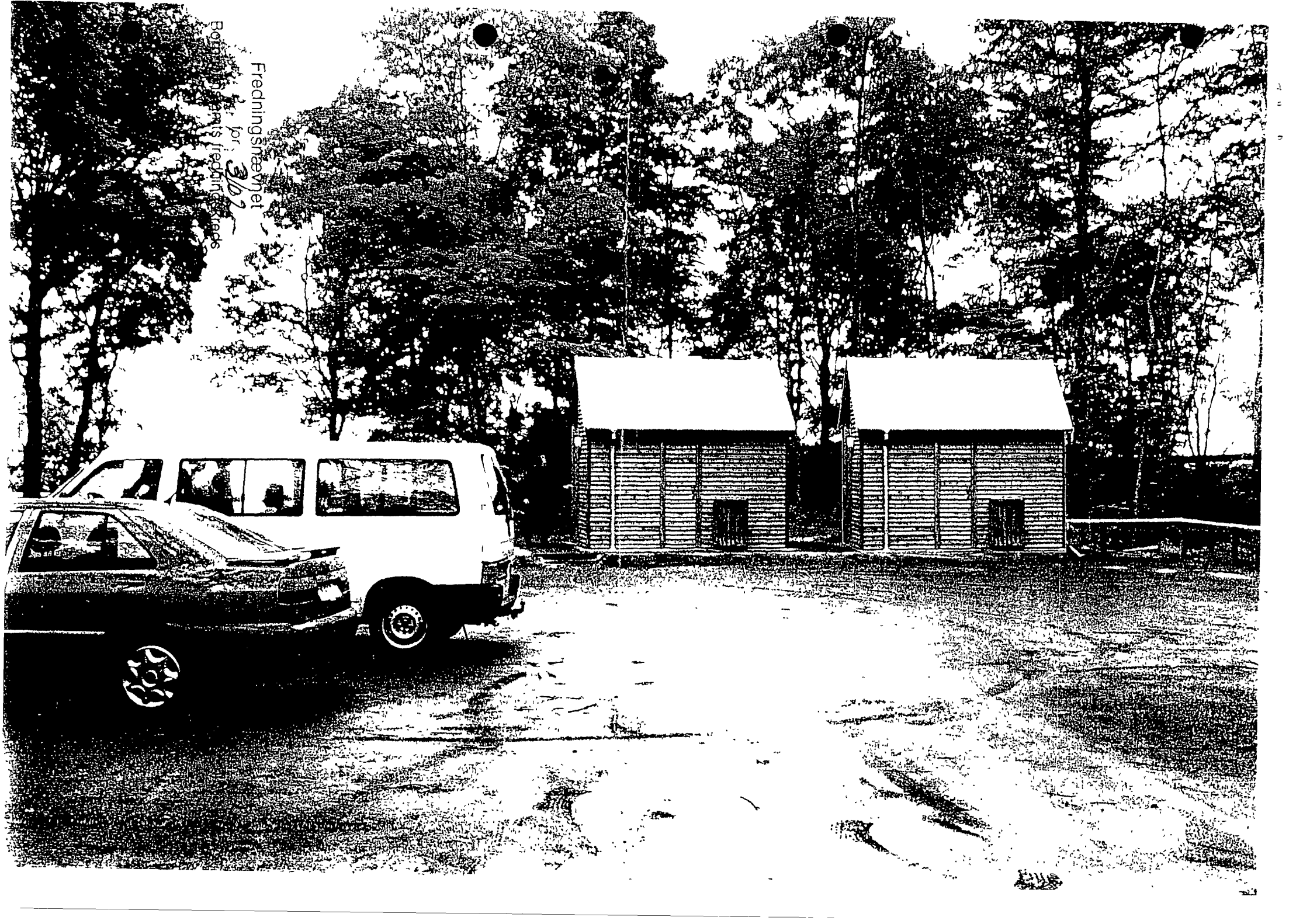
for 3/02

Bornholms amts fredningskreds

TOILETBYGNING

GA1

11.11.94

Born for Fredningsvesnet
Fredningsvesnet

FREDNINGSNÆVNET FOR BORNHOLM

Damgade 4 A
3700 Rønne
Tlf. 99 68 83 03

Bornholms Regionskommune
Center for Ejendomme og Drift

bornholm@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-BOR-28-2023
Den 18. december 2023

Der er klaget over denne afgørelse. Sagen behandles i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og sagen er først endelig, når klagenævnet har truffet afgørelse.

Overfor fredningsnævnet er der den 26. oktober 2023 ansøgt om Fredningsnævnets godkendelse af, at de eksisterende enkeltrettede cykelstier på hver side af Sdr. Landevejs passage gennem Døndalen asfalteres, dog undtagen den del af cykelstien, der på landsiden af Sdr. Landevej er anlagt på en træbro. Cykelstierne ligger i udmatrikuleret vejmatrikel 700n Rø, som ejes af Bornholms Regionskommune. Døndalen ligger i matr.nr. 47a m.fl. Rø.

Cykelstierne, som ansøgningen omhandler, er markeret med rødt på dette kortudsnit:

Sagens oplysninger

Ejendommen er omfattet af en fredningskendelse af 10. december 1975 om fredning af Døndalen, der fastsætter blandt andet:

” ...

Fredningspåstanden, der i hovedsagen går ud på, at ejendommen i det væsentlige skal bevares i sin nuværende tilstand og åbnes for offentligheden, har til formål dels at frede og pleje den specielle biotop, der udgøres af en østbornholmsk sprækkedal, herunder at skabe de bedste betingelser for den naturlige flora og fauna under skyldig hensyntagen til de mange udenlandske træarter, som er plantet i Døndalen, og dels at give publikum uhindret adgang til en østbornholmsk sprækkedal med mulighed for at studere de geologiske dannelser, der knytter sig til en sådan lokalitet, samt til at stifte bekendtskab med den flora og fauna, der forekommer på dette sted.

[...]

Der må ikke foretages ændringer af terrænformerne. Det skal dog være tilladt at benytte grus og lignende til intern vejvedligeholdelse. Herudover skal det være ejeren af Døndalegård tilladt at udnytte forekomster af mergel i det eksisterende mergelleje i afdeling 7 til ejendommens eget brug og efter aftale med Danmarks Naturfond i hvert enkelt tilfælde.

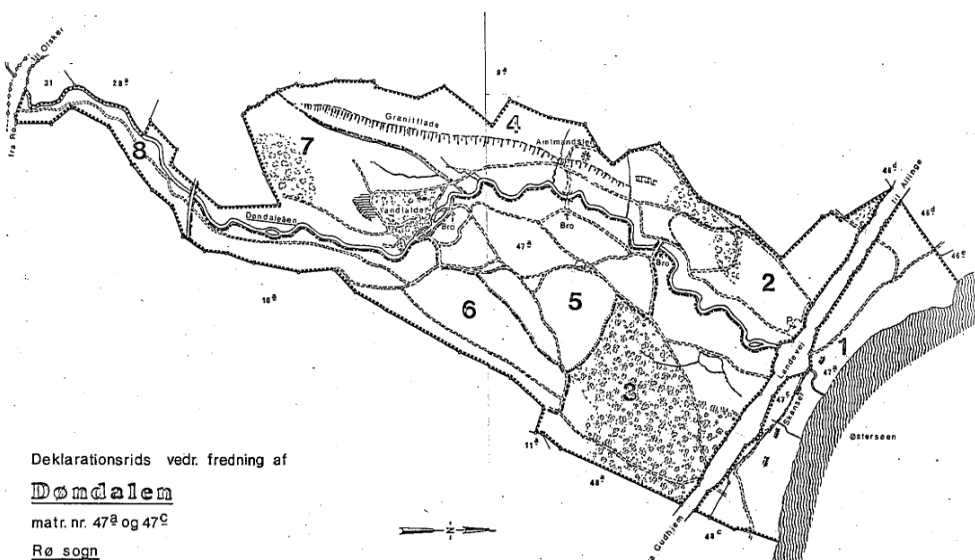
Publikumsadgang.

Der er fri adgang til at færdes til fods overalt i området.

De eksisterende veje og stier bibeholdes og vedligeholdes af Danmarks Naturfond, der også holder de 3 broer over åen i forsvarelig stand.

” ...

Det samlede fredede areal fremgår af følgende deklaraionsriids fra fredningen:

Deklarationsriids vedr. fredning af
Døndalen
matr. nr. 47^B og 47^C
Rø sogn

Fredningsnævnet har frem til 1997 dispenseret fra en række fredningsdeklarationer og -kendelser til anlæg af enkeltrettede asfalterede cykelstier i begge sider af Sdr. Strandvej, herunder gennem Døndalen.

Ved afgørelse af 3. juli 1998 (j.nr. 22/1998) tillod fredningsnævnet en justering af en del af stiforløbet. Nævnets tilladelse var ikke tilknyttet vilkår om belægningens karakter.

Ved cykelstiens etablering har det daværende Bornholms Amt anlagt cykelstien med grusbelægning for at den bedst kunne falde ind i naturen. Fredningstilsynet i Bornholms Regionskommune har oplyst, at etableringen af cykelstien med grusbelægning muligvis også har været et ønske fra Danmarks Naturfond, der tidligere ejede det berørte areal. Cykelstierne indgår i den nationale cykelrute nr. 10 og er en del af det regionale cykelvejnet på Bornholm.

Fredningstilsynet har oplyst, at man af sikkerhedshensyn nu ønsker at asfaltere strækningerne gennem Døndalen, som de øvrige dele af cykelstierne, der følger landevejen, og at man forventer at der kan lægges asfalt på grusstierne uden omfattende anlægsarbejder. Om sikkerhedshensynene fremgår af ansøgningen blandt andet, at

”...

Cykelstierne ligger i dag i grusmaterialer og vi har en del vedligeholdelse på strækningen.

Vi får også henvendelser om cyklister, der er kommet til skade pga. udskridning på grusbelægningerne.

Det observeres ofte at cyklister vælger at cykle langs vejen, Sdr. Strandvej, i stedet for at benytte den grusbelagte cykelsti.

Det samme gør sig gældende for skoleklasser der besøger Bornholm på klasserejser, hvor det er 15-20 elever der cykler langs vejen.

På vejstrækningen er den tilladte hastighed på 80 km/t og som det fremgår af foto er der en forholdsvis smal kantbane.

Vi formoder at årsagen til at cykelstien fravælges er på grund af grusbelægningen og risikoen for udskridning på cykelstien. Ved at cykelstien bliver asfalteret vil en større trafiksikkerhed opnås.

...”

Fredningstilsynet har om Natura 2000 og Bilag IV-arter oplyst, at arealet indgår i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000 område nr. 210 – Spellinge, Døndalen og Helligdomsklipperne). På udpegningsgrundlaget for området er en række habitatnaturtyper samt arten stor vandsalamander. Cykelstierne, som ønskes asfalteret, udgør ikke habitatnaturtyper eller levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. På nogle strækninger omgives cykelstierne af habitatnaturtyper. Det fremgår, at asfaltering af cykelstierne kan ske uden omfattende anlægsarbejder. Det er på baggrund heraf fredningstilsynets vurdering, at den ønskede asfaltering kun vil have en lokal påvirkning på cykelstierne, og at arbejdet kan gennemføres uden at påvirke omkringliggende habitatnaturtyper eller levesteder for arter på udpegningsgrundlaget. Det er således kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt. Fredningstilsynet har endvidere vurderet, at cykelstierne heller ikke udgør levesteder for plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Idet den ønskede asfaltering kun vurderes at have en lokal påvirkning på cykelstierne, er det fredningstilsynets vurdering, at det ansøgte ikke vil kunne ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.

Danmarks Naturfredningsforening har oplyst, at man ikke har indvendinger imod asfaltering af de omhandlede cykelstistrækninger.

Fredningsnævnet har hørt Danmarks Naturfond, der imidlertid ikke har besvaret høringsen.

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse i denne sag. Det fredede område og de omhandlede cykelstistrækninger er dog nævnet bekendt.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelser, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, og hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, og hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for nærmere bestemte dyrearter eller ødelægge nærmere bestemte plantearter i alle livsstadier, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 - 3.

Det ansøgte er ikke i strid med fredningens formål, og fredningsnævnet vurderer på grundlag af fredningstilsynets oplysninger, at asfaltering af de omhandlede eksisterende cykelstier ikke vil medføre negativ påvirkning af Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet skal herefter vurdere, om der bør meddeles dispensation til asfaltering af cykelstierne.

ad. cykelstien på vandsiden af Sdr. Landevej:

Der er i fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til asfaltering af cykelstien på vandsiden af Sdr. Landevej.

ad. cykelstien på landsiden af Sdr. Landevej:

To medlemmer af nævnet finder det unødvendigt at asfaltere cykelstien på landsiden af Sdr. Strandvej. Disse medlemmer lægger vægt på, at den eksisterende sti falder fint ind i landskabet og virker til at være i orden at cykle på. Bakken ned slutter med et 15% fald i et sving, som vil være udfordrende uanset underlag. En p-plads på landsiden af Sdr. Landevej er grusbeltet, hvilket understøtter oplevelsen af den unikke sprækkedal. Disse medlemmer af nævnet stemmer derfor for ikke at tillade asfaltering af cykelstien på landsiden af Sdr. Landevej.

Nævnets formand finder, at det markant stejle forløb og grusbeltningen på cykelstien på landsiden af landevejen taler for en asfaltering af også denne cykelsti. Cykelstierne er en del af en national cykelrute og følger en regional landevej, der er særligt trafikeret i sommerhalvåret, og asfaltering af denne eksisterende cykelstistrækning vurderes ingenlunde at påvirke det fredede område, herunder sprækkedalens værdier og oplevelsen heraf negativt. Dette medlem af nævnet stemmer derfor for også at tillade asfaltering af cykelstien på landsiden af Sdr. Landevej.

Konklusion:

Som følge af stemmeafgivningen i nævnet meddeler nævnet tilladelse til asfaltering af cykelstien på vandsiden af Sdr. Landevej, men afslag på asfaltering af cykelstien på landsiden af Sdr. Landevej.

Det tilladte må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udføres før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Foreningen Bornholm, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Henrik Engell Rhod